De glorende dag

Lodewijk Lichtveld

bron
Lodewijk Lichtveld, *De glorende dag*. Uitgeversmaatschappij ‘Joost van den Vondel’, Amsterdam 1923

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/helm003glor01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

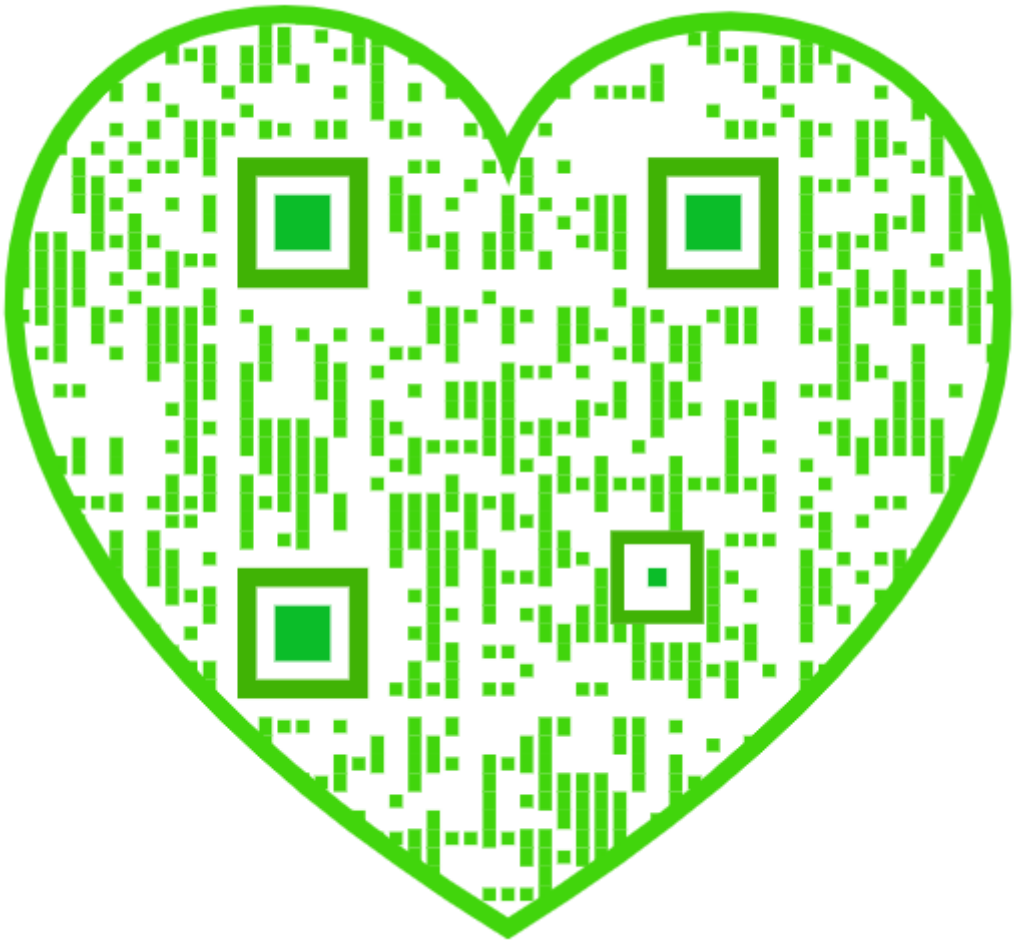

Aan de schoonheid
I

Spreid uw kristallijne reinheid
wijd op gansch deez' aarde uit....
Arme harten, die zoo klein zijt,
dat ge u voor het geluk ontsluit'....

Kom dan Schoonheid in de harten
met uw stille zoete geur...
breng ons troost voor alle smarten,
stel ons hopen niet te leur...

Kom in klare zon-doorschenen
zomer-uchtend tot ons zacht,
die u in nachts kil-alleene
lang reeds hebben afgewacht.

Leid ons dan met koele handen
naar uw hoog paleis van droom.
Immer in deez' vale landen
wachten we u, dat ge eindlijk koom'...

Spreidend al uw fijne reinheid,
uw verkristallijnde schoon
over waerelds poovre kleinheid,
over aardes dwaas vertoon.

Leid uw pure liefde binnen
in de harten klaar en goed...
die het leven één beminnen
en één schoonheid wezen doet.

Dan, o Schoonheid, zullen allen
treden voor uw blank altaar,
en aanbidend nedervallen
voor uw aanschijn, glanzend klaar.

En ze zullen zingen zangen
hoog-opgaand in helle dag...
met het allerlaatst verlangen
stervend in hun stilste lach...

Aan de schoonheid
II

Zijn onze harten nog niet goed bereid
o Schoonheid, om u te ontvangen
met al uw wijde majesteit,
als koele dauw stil neer-gespreid
over het loome land van ons verlangen.

Moeten nog méér gebeden naar u toegestuurd
eer gij tot ons kunt nederdalen...
Zijn harten niet genoeg verpuurd
door liefde die voor haat ommuurt;
moeten wij langer nog in duister dwalen...

O Schoonheid kom, want harts paleis
staat open .... haar kristallen hallen
wachten slechts op de klare wijs
van uwe stem .... uw lange reis
was ook bereidingstijd van allen...

Schoonheids geboorte

Aan mijn Ouders

O, wanneer liefde
niet door verlangen,
enkel door liefdes
heilig vervullen
weerschijnt in oogen,

zal in dags teerheid
broos van stil hopen
wonder gewaren
harten verstillen
vroom en aandachtig...

Zonder verlangen,
ook zonder hopen
zullen ze 't leven
zwanger van dagen
verder verbeiden,

zooals een moeder
stil de geboorte
- toch nog wat angstig -
afwacht van 't kindje,
moeizaam gedragen...

Glanzende lichtval
zal dan uit oogen
pijl-gelijk snellen
tot in der harten
duisteren bodem.

Ademloos staren
bang van verwondering
zullen wij allen
op dezer schoonheid
nieuwe geboorte.

Dan zullen handen
innig geheven
wilde gebeden
snikken doen worden,
zachtkens-geschreide...

Niet om de smart van
al het voorbije,
maar lijk een moeder
schreit bij haar kindjes
blijde geboorte...

Altijd zal liefde -
- zonder-verlangen
harten vervullen
zachtkens met nieuwe
wondere schoonheid.

Schip

Thou art the pilot...

Door aller boosheid zeeën
stuurt gij veilig 't schip
van uwe liefde...

Onder der wolken sombre
donkerte is het helle
zeilen-wit...

En in des storms bewogenheid
gaat rustig-zeker 't ranke
schip naar huis...

Omdat uw lelie-blanke hand
het roer omklemt... uw trouwe oogen
de einder schouwen...

Voor 't meisje

Aan jou te denken is geluk genoeg
voor hem die weet hoe achter schijn
van alledaagschheid hooger zijn
van Liefde te bespeuren.

Aan jou te denken is een zoete vreugd
die zoeter dan de avondwind
gelijk een melodie begint,
een liedje zachtkens neuren...

Aan jou te denken is gelijk een droom
van stille klare mane-glans
aan transparante sterren-trans,
een droom van zoet gebeuren.

Aan jou te denken brengt mij zoo aan je
nabij, dat het mij is of jij
op-ziend, geleund staat tegen mij
terwijl violen geuren...

Avondstond

Vouw nu je handen
stil in de mijne...
hoor je dat liedje
door de avondstond deinen...

Luister .... hoe teer door
de menschen hun praten
zingt het gezang; hoor,
hoe vaag en verlaten...

Is 't niet of 't open
je ging in je ziele,...
of je verlangens
niet stil daaruit vielen...

Vouw nu je handen
en laat ons stil droomen,
hoe door de dagen
't geluk zal komen.

Ver geluk

Door trieste troostelooze dagen
wil ik dit arme leven dragen
dat ik één liefde wil doen zijn...
Wilt gij mij wijzen stille paden
waarlangs te gaan, stil, zonder daden
dan die door hóógste liefde rein...

Van trieste troostelooze dagen
zult gij het nevelkleed vervagen
en met uw schitterend wit licht
ze vullen... dat geen doffe oogen
van wie niet minnen schouwen mogen
de rust van dit immens gezicht...

Maan-nacht

Te nacht drijft vele maan door schemer-grauwe luchten
waarin de huizen hoekig, zwart en zwaar;
alleen de schijn rondom is rose, ijl en klaar,
om langzaam verder te vervluchten.

De nacht wordt wijd, en hoog het welf der wijde
wolklooze lucht, waarin geen sterre staat;
elk mane-straaltje lijkt een fijne gouden draad,
de maan-schijf als van glanzend gele zijde.

In deze nacht weet ik te gaan mijn leven
zoo effen en gerust, zoo hoog en stil-verklaard..
zooals de maan door nacht ten uchtend vaart,
zoo zachtkens komt mijn ziel tot u gedreven.

Zij die gelooven...

De vlucht van mijn verlangen
keert dagelijks weerom tot u...
kunt gij die vlugge vogels dan niet vangen,
die drijven op begeertes snelle stuw...

Maar gij die met klare oogen
ze aan blauwe luchten vliegen ziet,
gij lacht, en spreekt dan met koel mededoogen:
‘zij die gelooven haasten niet.’

Buiten

Kon ik bij u buiten zijn:
buiten is de zonneschijn,
buiten is de glans der dagen
en de verre wolken-vage
schijn van oogen...

Is mijn liefde niet zoo groot
dat zij boven angst en dood
haastig naar u heen kan snellen
in de wolkenlooze helle
zonne-luchten...

Kon ik bij u buiten zijn...
binnen is het àl te klein
voor mijn liefde...

Arm geluk

Ik droeg tot u mijn arm geluk,
luttel geluk in brooze vaas
van bleek kristal... ik leek wel dwaas.

Want deze laatste schaamle schat
van al mijn rijkdom, al mijn pracht
heb ik tot u, mijn Lief gebracht.

Gij naamt het in uw blanke hand
glimlachend om zoo arm geluk
en liet het vallen... rink'lend .. stuk..

Dan wendt ge af het trotsch gelaat,
uw ranke voeten schoppen 't gruis...
en armer, droever keer 'k naar huis.

Sonnet

Doodmoede zielen, kan je die sussen
kan je die rusten doen, zacht aan je borst...
kan je ze lesschen de schrijnende dorst
naar liefde, naar lange brandende kussen...

Ze hebben hun heiligste goed vermorst
om luttel geluk, en het hart ondertusschen
verbrand met een vlam die nu niemand kan blusschen;
ze staan: barre vlam in de ijzigste vorst.

Doodmoede zielen, met innigst bedoelen
komen je zoeken in 't heilig paleis.
Wil je de koortsende polsen ze voelen,

geef ze je wondere hemelsche spijs,
wil ze de brandende voorhoofden koelen
en sus ze met oude zacht-stillende wijs...

Sonnet

Ik sta hier voor uw hoog paleis...
zult gij mijn moewe kloppen hooren,
kom ik u majesteit verstooren
omdat ik ging een verre reis...

Gij weet der wegen zwoel bekoren:
gij zijt zoo goed, zoo zacht, zoo wijs;
ik kende niet der liefde prijs
voordat ik alles had verloren...

En nu een arme bedelaar
voor uw paleis... heb mededoogen,
'k heb niet beseft het groot gevaar...

O, laat mij zien uw klare oogen,
het steeds-vergevend oogen-paar,
en laat me uw voeten kussen mogen.

Zooals een meteoor...

Zooals een meteoor uit klare sterrenlucht
omlaag valt met een glimmend-zilvren baan
die snel verflitst, maar schooner is
dan sterren-glans.

Zoo ben ik in dit dwaas genucht
van bloed-rood-rijpe liefdes-waan
omlaag gestort uit klare trans
waarin mijn leven als een blanke ster
vervluchtte...

Alleen de helle weg der val
was schooner dan ooit liefde of reinheid
wezen zal...
Maar na die al te korte luister
is nacht weer zwart, en diepen duister,
en wie mist één ster aan de witbestipte lucht.

Sonnet

‘Wij hebben haar samen vermoord, nietwaar?’
(Helêne Swarth)

Wij hebben haar samen vermoord, nietwaar,
in het holst van de nacht vermoord...
haar kreten heeft niemand immers gehoord,
en jij hebt haar gelegd op de baar....

En ik heb haar smeeken toch wel gesmoord,
en die doek geslagen om haar...
En je bent daarom toch geen moordenaar,
want ze sluimert nu ongestoord.

Mij verraden zul je toch immers niet doen?
O, kijk, hoe ze sluimert zoo zacht...
o mijn Trots, ben je nu tevreden, zeg,

voor al-tijd gaat ze nu immers weg...
weg, weg, in de eeuwige donkere nacht...
lach nu, want ze is jou toch vermoord ten zoen.

Melancholie

Het klagen mij de tijden
dat ik ze niet geniet,
dat ik ze al volschreide
met mijn verdwaasd verdriet.

Het klagen alle menschen
dat ik ze niet meer ken,
en dat ik niets blijf wenschen
dan dat 'k er ver van ben.

Het klagen alle dingen
om dezer ziele nood...
die enkel meer kan zingen
het liedje: ‘was ik dood..’

Het klagen mij de tijden
dat ik ze niet geniet...
om luttel liefde lijden
moet mijn verdwaasd verdriet.

Nachten

I

Gansch eenzaam is de regen-nacht
waarin geen mensch meer toeft...
zoo diep gedacht, zoo droef gedacht,
de stormwind zucht en zoeft...

De storm kan nimmer bij u zijn
want bij u is 't zoo stil
en hoog en rustig-kristallijn
dat niets 't genaken wil...

Dáárboven stolpt nog ver en droef
eenzame regen-nacht...
gansch eenzaam waar ik peinzend toef
en nog steeds op u wacht.

II

Mijn klagen kan uw harte niet genaken:
de nacht is droef, en donker is uw hart...
niets kan haar stillen, rustig-zwijgend maken
van al het schreien over deze smart.

Zij kan den weg uws harten niet meer vinden...
waar is uw licht, dat schijnde over 't pad...
het was toch waar dat gij mij eens beminde,
wij hebben toch de hoogste vreugd gehad?

Maar nu is ver uw hart, zoo eindloos verre...
de nacht is droef... er heeft geen ster gestraald...
het duister kwam den weg mijn ziel versperren,
en mijne liefde is daarin verdwaald.

III

Mij is 't als snikt uw stem aldoor
in 't vale vachtig nachte-duister,
en 't is of ik daarbuiten hoor
uw droever stemme zacht gefluister.

Mij is 't alsof ik altijd weet
in eenzaamheid u snikkend wachten,
droef om dit, mij onkenbaar leed,
dat zwaar weegt in mijn nacht-gedachten.

Mij is 't als snikt uw stem altoos...
alsof in dit zoo stil alleene
ik voel uw tranen, troosteloos,
daar ge om mijn liefde staat te weenen.

De staage tegenwoordigheid

I

Uw rustige eenderheid
àl dagen door
heeft mij de hoogste vreugd
geschonken;
die stil verschenen zijt
met liefde welke zacht verloor
haar smart, in nacht verzonken.

Uw liefdes stille pracht
straalt naar mij toe...
nu weet ik wat ik nooit
kon weten...
dat gij mij ver-weg bracht
van alle aardsch gedoe...
stil bij u neer-gezeten.

En in dit zelden oogenblik
zie 'k hoe gij steeds
bij mij waart, wachtend op
't ontwaken
uit mijn verblinde Ik,
dat ge eerst door zooveel leeds
verlangenloos kondt maken.

II

Naar u gaan altijd mijn gedachten
zooals ten klare lucht der duiven vlucht
een witte wolk aan 't effen blauwe-zachte
luchtruim drijvend, stil, met geen gerucht.

Dat is der dagen liefde, stroomend
hoog boven aardes droeve vale pracht;
maar liefdes schoonste denke' is verder komend,
uit hooge mane-klare sterre-nacht.

Dan kan 'k gedachten ijler weven
dan woorden zeggen kunnen, fijner dan
het spichtig licht der maan, het winde-beven
der boomen bladeren beroeren kan.

Naar u gaat dan in koele luister
der wereld warme harteklop... en mijn...
gaat mijner ziele liefdevol gefluister
naar oogen die als sterren zijn.

Liefdes uitvaart

Ik wil je begraven zoo 't jou gevoegt:
op een heldere glanzende morgen
als stemmen geluiden hoog-vergenoegd,
dan word je voor altijd geborgen.

Ik wil je begraven, kalm, zonder smart
in een stoet van blij-lachende menschen;
met bloeme' op je handen en hoofd en hart,
met bloemen die nimmer verflensen.

Want 'k weet dat geen sterven ooit eeuwig duurt
- de dagen alleen worden kranker -
straks als zich het leven weer gansch heeft verpuurd,
verrijs je veel grooter en blanker.

Gebeden

I

Van al mijn levensdagen
wil ik U een slechts vragen
zoo rein en licht te zijn,
dat ik hem mag genieten
zonder het oud verdrieten,
in vreugde kristallijn.

Van alle stille stonden
geef mij het ongevonden
klein oogenblik van Rust,
dat heel mijn verder leven
een stille schijn zal geven
hoog boven zinnenlust.

Van alle bang verlangen
waaraan de harten hangen
geef mij dit eene goed,
dat in de brooze wanden
van dit klein hart mag branden
altijd uw liefdegloed.

II

Zonder vreugde, zonder lijden,
zonder wenschen, zonder strijden,
leid mij door mijn eenzaamheid...
dat mijn vrome stille schreden
en gefluisterde gebeden
U alleen zijn toegewijd.

Voer mij in uw koele stilte
met een ijzer-vaste wil te
maken van dit hart een zang....
lied van weemoed
liefde en deemoed
die zal duren 't leven lang.

Schenk mij slechts een groote reine
liefde die nooit zal verkwijnen
maar in eeuwigheid bestaan...
Laat mijn staage
schrêen de dagen
der verlossing binnengaan.

III

Laat mij de lamp zijn waarin brandt uw stille licht
en laat mijn hart steeds uw gedachten dragen.
Laat mij de toorts zijn, trotsch omhoog-gericht,
die zich door alle duisternis kan wagen.

O vlam, o vuur, o rosse gloed die al verteert,
mocht ik dit hart als offer U doen branden...
ik weet dat nooit een hart meer iets begeert,
wen het zich weet nabij uw koele handen.

Laat mij de lamp zijn, brandend door de nacht,
de hoek-lamp in de slaapzaal van uw woning...
stil-schijnend bij der sterren klare wacht,
mocht ik zóó innig bij U zijn, mijn koning.

Zekerheid.

Zonder tasten zal ik treden
door dichtste duisterheden
als door wegen, wel-bereid...
wetend achter 't dichte donker
onverdoofbaar zon-geflonker.
met een ijzren zekerheid.

Zonder twijfel gaan de dagen
naar 't geluk in stille staage
effen vast geweten gang,
daar ze nooit meer keeren zullen
maar ten laatste zacht vervullen
al mijn bang gevoeld verlang.

Zonder tasten zal ik treden
door de dichtste duisterheden
als door wegen wel-bereid...
Liefde zal mijn schreden leiden
door de veilge effen weiden
met haar stille zekerheid.

Regentijd.

Ruischen, ruischen doet de regen
als een witte wade neer,
en de bloempjes langs de wegen
breken, want ze zijn te teer.

Schreien, schreien doen de menschen
in hun harte als het weer...
't leven breekt hun schoonste wenschen
want ze zijn, ach, veel te teer.

II

Het druipt op de daken
met klikjes en klakjes...
wat tikkelt de regen eentonig getak.
en 't druppelt omlaag
nu weer sterker, dan zwakjes.
of iedere tik een nieuw bloemetje brak...

Het snikt in mijn ziele
gefluisterde klachtjes...
de tranen ze tikk'len met teeder geluid....
en diep in mijn ziele
daar schreit het heel zachtjes...
ach, wist ik wat schreien-om-regen beduidt...

III

De dag is zoo oud,
zoo oud wel als jaren...
de regen valt treuriglijk
sijpelend neer.
'k Wou dat weer de
dagen der lente er waren,
maar droef is de hoop,
dat ze ooit wederkeer'...

De dag is zoo nat
en zoo donker en droevig...
hier dringen de trieste
geluiden der straat...
En harten van menschen
zijn ach, zoo behoevig,
als dag ze niets meer
dan haar droefenis laat.

IV

Treur om den uchtend van nevel en damp,
versmoord door traag-dreinende regen...
Grijsheid der luchten brengt weemoed om ramp
en treurnis over de wegen...

Dag heeft een lijkkleed, een sluier van mist
waarin de droevige morgen...
Draag haar ten grave, in droefheid gekist,
straks wordt ze in 't duister geborgen.

Schrei om den uchtend, zoo lang als een jaar...
- de boomen daarbuiten, ze treuren -
Liéfde is het lijk en mijn hart is de baar;
de dag, levens droeve gebeuren...

Peinzens-uur

In schemerbleeke nevel dreef
uw stille schoonheid heen,
en hooge koele nacht is slechts gebleven...
Der sterren licht, wit en sereen
beschijnt mijn droeve ziel alleen...
Leeds nacht heeft Liefdes zon verdreven.

Van aller vrienden bijzijn zoet
is in dit stille uur,
dit droeve peinzens-uur
mij slechts het koele wenken
van bleeke handen, lelie-puur,
van trouwer oogen glans-azuur
iets ouds en liefs om aan te denken.

Bij zieke vriend

Wilt gij alleen gaan in de nacht
dat eenzaam somber pad
waar geen U volgen kan...
wilt gij niet langer hier bij ons
gezeten zijn, en luistren naar
ons dwaas gepraat...

Hebt gij zóó hooge wijsheid jong
reeds achterhaald, en ons
geen woord meer waard gekeurd...
Wie toonde U 't land waarnaar uw oog
met vreemde ongekende brand
nu schouwen doet...

Wij zijn toch altijd saam geweest...
waarom moet gij dan gaan
zoo bleek, zoo eenzaam-stil...
Met slechts als leeftocht voor uw reis
de erinnring aan ons kort geluk
en ons verlaten hart...

Aan de armen

Kon ik, als een priester ten offer gaand
tot U dragen mijn liefde in handen vroom
en nederleggen in uw blanke schoot,
    o mensch...

Kon ik als een fakkeldrager gaand
uw wegen langs, uw droeve droom
lichten met schijnsel helder-rood,
    o mensch...

Geen woorden dragen gedachten zoo zwaar
als dit te zeggene, dat ik niet kan
in woorden zeggen, die vluchtig zijn.

Maar wacht van mij stil, met oogen klaar
de hoogste liefde-daad die van
al dingen het heilig eind zal zijn.

Vertrouw geen woorden-praal, maar trouw
der oogen stille schouw die nimmer liegt,
doch hartes diep geheim ons zegt...

O, neem mijn liefde, menschen, nauw
kan 'k leven met zooveel beminnen, slechts
als gij ze neemt gelijk een recht...

Zonne-dag

Onder 't blauwe dag-gordijn
speelt de goue zonne-schijn
spel van licht-en-donker;
van het groene blader-dak
lijnt langs iedere twijg en tak
schittrend straal-geflonker.

Onder 't blauwe dag-gordijn
lijkt van zilver 't meer te zijn
in teer morgen-glimmen;
achter haar is 't donker woud
met een boven-rand van goud
waarop wolken klimmen.

Onder 't blauwe dag-gordijn
gaan de uren hoog en rein,
ongenaakbaar samen;
wijl de gouden schitterglans
en de helle stralen-dans
spelen door de ramen.

Onder 't blauwe dag-gordijn
zijn de menschen toch zoo klein...
vaag zijn stads geruchten..
In het blauwe dag-festijn
zweeft de blanke ziele mijn
door de lichte luchten.

Vriendschaps geboorte

Voor Fl. C.E.

Daar is op eens tussche' ons als 't zachte stroomen
van geuren op een stille dag,
een wondere vertrouwlijkheid gekomen,
een groot vertrouwen in een kleine lach.

'k Geloof dat ongesproken woorden vliegen
van ziel tot ziel, van oog tot oog...
ik voelde ons stil vertrouwen wiegen
in de oogslag die zich snel bewoog...

Vaders leering

Voor mijn Broeders

Hou je kop omhoog
in de zware dag..
hou je open oog
en je klare lach!

Laat het leven
donker wezen,
wat in 't streven
al doe vreezen,
boven alles
dag en nacht
is Gods liefde en
houdt de wacht.

Hou je hart
een gastvrij huis
slechts voor smart
een toeë kluis.
Binnen alles
dag en nacht
voel Gods liefde
en Gods kracht.

Hoe de dagen
verder varen,
wil de staage
moed bewaren.
Kop omhoog
en hart omhoog!
in de hoede
van Gods oog.

Schuw de wrange
levens-vragen..
Wil je 't lange
leven dragen
zoo het hoort, zoek
dag en nacht
naar Gods liefde
en Gods kracht.

Hou je kop omhoog
in de zware dag..
hou je open oog
en je klare lach!

October-ochtend

Voor R.D.S.

Uchtend van geluk...
nu gaan de dagen komen
met stille zoete roze'aromen
met fijn viool-gespeel en neurie-zang
den heelen lieven uchtend lang.

Uchtend van geluk...
nu gaan de oogen naken
die schouwend, blijde harten maken,
zoo hoog, zoo stil, beweegloos-stil,
dat niets mij meer genaken wil.

Uchtend van geluk...
steeds wijder wordt het leven
waarin wij zachtkens komen aangedreven:
een wolkske in effen, klare lucht,
hoog, stil, en zonder één gerucht.

Stemming

Der uren droefheid genaakt mij niet;
daarom 'k mij verblijde...
Ik weet mij veilig dit lieve lied
waar 'k lang voor schreide...
Nu vliedt ze mij zachtjes der uren verdriet
en raak mij niet, en raakt mij niet,

Der dagen licht schijnt stil naar mij
dit, mijn zoet gelooven:
àl stille menschen dicht aan mijn zij,
mijn liefde boven...
en 't daaglijksch gebeuren haar spelen, stil-blij;
dat gaat voorbij, heel stil voorbij...

Parsifal

Heeft niet uw Graal slechts dragen mogen
de Reine Dwaas..
Hoe mocht ik, uw hoog mededoogen
zeer kennend, dan te dragen pogen
in hartes schrijn
dit heilig wereld-groot geluk,

Als ik van liefde niet ontstegen
der aard gewoel,
langs verre zonne-klare wegen
wis wist de glans van zachte zegen
stil neer-gedaald:
de wijding van 't verkoren zijn.

En nu ben ik de dwaas, wiens handen
zijn wit-als-sneeuw...
de nar wiens beide oogen branden
van liefde, die glas-hardere wanden
als was versmelt
en warmt in nieuwer schoonheids zon.

Een narrenlied

'k Heb vaak om U geweend
in droefheids hoogste nood
zooals een dwaas klein kind
om sterren doet...

En zijn wij niet zoo eenzaam,
sterren-eenzaam hier,
nu gij ver-weg zijt, ver
verdoold, waarheen...

Dat is uw ziel, want wèl
zijt gij bij ons, maar ach,
ziel-loos en wereld-vreemd
en liefde-schuw..

En droom-verdwaasd zoo gaan
we als arme schimmen rond..
ik ben hun nar... slechts nar
en dwaas vermaak..

En ach, ze weten niet
hoe onder narren-kap
twee oogen branden, fel
en heet-omrand..

En weten niet der bellen klank
mijn laatste stervens-lied,
zooals de blare' in herfst
dwaas goud-rood zijn.

En weten niet wat goden-lach
eens om U heeft gestraald
door uwer oogen schijn
en liefde-glans..

Want veel wordt nu geweend
in droefheids hoogste nood
om uw verloren zijn
bij dit dwaas spel...

Als een boom...

Neem niet dit laatste
dat van mijn rijkdom
slechts is gebleven
weg uit mijn handen..

Dorrende takken
worden mijn armen,
ijdel-verwrongen,
bruin in het zonlicht...

Waar zijn de vruchten
goud-rood en donzig..
waar zijn de blaren,
zonne-weerkaatsend?

Hoe zal ik wezen
voor hen die langs gaan
door deze tuinen
troost en verkwikking?

Asch is de aarde
waarin mijn voeten,
niet los te rukken,
door U geplant staan...

Staal is de hemel,
hard donker-blauw staal
waaraan mijn denken
zich stoot te pletter..

Daar zijn geen blaren
om meer te ruischen..
vogelen vluchten
verschrikt uit mijn tuin weg...

Pluk niet de laatste
vrucht die verschrompeld
is blijven hangen
af van mijn lichaam...

Doolaard

Doolaard door de trage dagen
en de donkre droefenis,
ga ik in der uren klagen
die der ziele doods-angst is.

Spreid mij zachte zijden wijlen
over dagen van voorheen,
uren leeren diepte peilen
van dit booze woord: ‘alleen’.

Spreid de weeke blanke boezem
waar ik uit-schrei al mijn leed..
ziel die smaak van levens droesem
dooft met kussen, brandend-heet...

Aarde, aarde... alle smarten
draag je zachtjes over mij..
is de laatste smart der harten,
stille dood, nog niet nabij...

Droef spel

Droef spel des levens...
droever nog
wanneer niet koele dood
de troostende armen spreidde
tot stilling van te droevig lijden,
tot leniging van ziele-nood...

Arm menschen-kind..
geen leven boeit,
dan dat bekoort ten dood
zóózeer, dat al verlangen
wel zeker brengt verwachtings-bange
gloring van dit uchtend-rood.

Droef spel des levens,
dat niet endt
dan wanneer zielen groot
en rijp zijn door het lijden..
Dan zien wij troostende armen spreiden
van hooge koele goede dood..

Liefdes misdrijf

‘En aan den een gaf hij vijf talenten’
(Matth. XXV, 15)

Gij zult toch niet vertoornd zijn
o strenge Heer omdat ik U
van de talenten die Gij gaaft
om te doen renten nieuwe schat
niet één zelfs breng..

Ik wist: Gij zijt een strenge heer
en toch heb ik die langs den weg
stilstaan en vragen omdat zij
behoeftig zijn, gegeven al
wat Gij mij gaaft.

Nu sta ik armer dan wie ook,
wacht siddrend van Uw stroeve mond
het strenge wijze oordeel af:
of ik nog snooder ben dan hij
die 't geld verborg.

Maar meer dan zilver, meer dan goud
heb ik mijn liefde steeds vertrouwd..
Gij zijt toch ook der liefde God,.
die hooger dan al wat bestaat
de liefde acht..

Heer, vijf talenten gaaft Gij mij..
ik breng U weer mijn liefde, hoogst
en meest gericht op U mijn God..
zult Gij dat achten minder dan
Uw zwijgend goud..

Zult Gij mij nu beladen met
de vloek van Uw streng oordeel, in
het duister buiten werpen doen,
waar er geen liefde en geen glans
van oogen is....

Cl. Debussy

In droevige dagen
zal 'k zingen mijn lied..
het zal tot ze dragen
van 't oude verdriet
het vage herdenken,
van verre het wenken
van Leeds witte handen.

't Zal zachtkens doen dalen
een vleug van genâ,
van troostlijk verhalen:
‘laat schreien nu na,
want al zal ontbloeien,
tot schoonheid ons groeien
door 't zaad onzer tranen.’

In droevige tijen
komt zachtkens mijn lied
troostend verblijen
al 't oude verdriet,
't Zingt stil en zacht-neurend
en vagelijk treurend
om al aardes smarten..

Het heilig vermoeden

I

O koning, waarheen gaan uw wondere wegen
die leiden van waereld tot waereld, zoo wijd..
waarheen gaan uw schreden langs sterren millioenen,
waar wij, in uw eigen oneindigheid...

O koning, waarheen gaan de duizlende eeuwen
waarheen gaan de dagen na de avondglans..
Gij woont waar geen oogen van menschen u reiken,
boven de sterren-doortintelde trans.

O koning, ‘die waerelden telt gelijk kralen’,
wat is voor uw aanschijn dit nietige hart...
gij breekt het in gruizels, verstrooit het als assche,
lachend over de menschen-smart...

II

Door grazige weiden
zult gij ons leiden
buiten de dagen-schijn.
Door heftige stroomen
zullen wij komen
waar koele meren zijn.

Uw stap-geruchten
zijn zoete zuchten,
geuren van lente-bloei...
De vreugden der uren
zijn 't stil verduren,
verwachtings blijde groei...

De sterren der nachten
secunden van wachten,..
aldoor komt gij, aldoor...
langs stroomen die klaatren
tot stille waatren...
uw oogen zeggen waarvoor..

III

Uw wijsheid weet ik, wijzer dan het weten
dat woorden zeggen, vagelijk en koel.
Ik weet uw rust in al bewogenheden
van dit onrustig wereldlijk gewoel.

Want binnen al dit rusteloos gebeuren
weet ik de stilstand van essentie wis...
die zweeft binnen ons lachen en ons treuren
omdat de hang naar u in alles is...

En dàt te zien, dat is het hoogste weten...

IV

Uw oogen blinken 's nachts in mijn slaap
als glanzende kersen zoo gouïg en zwart;
ze lijken zoo donker van doovende smart.

Dan komen ze nader, en heel dichtbij
zien ze in de weenende oogen van mij...
ze schouwe' in het donkerste diep van mijn ziel
en tintelen zacht...

V

Ik weet niet waar nacht geboren is,
waar de sterren-lucht in verloren is...
ik weet niet waarheen al de sterren gaan
die 's avonds zoo stille en zoo verre staan.

Ik weet niet waarom er zelfs menschen zijn
en waarom er altijd nog wenschen zijn,
'k weet niet waar de nacht geboren is
waar dit leven zoo stil in verloren is...

Of is nacht uw hart.....

VI

Tot u, ach, duistert onze droom,
eindlooze afgrond van gedachte
die telkens opengaat in dieper duister
van onbevroedbre eindeloosheid...

En suizelt niet uw stem zoeter gesuizel
dan meinacht-wind door wiegende appel-bloesems,
niet inniger dan een viole-klacht
in sterren-stille middernacht..

Maar luistrend, popert ons bang hart
voor uw oneindigheid, voor uw ondenkbaar schoon...
de oogen dragen fakkel-brand...
Uw nacht wordt klare dag, het duister rosse gloed...

VII

Gij schouwt ons na
en weet waarom
zooveel, zoo groote smart..
Gij komt weldra
stil-lachend om
de simpelen van hart

Want waar ooit dag
zich opent zal
uw blijheid ook steeds zijn:
uw stille lach
schemert in al
wat leeft in aandacht rein.

Waar droefenis
zal komen weet
ik klaarder glans van U..
en zeer gewis
door al dit leed
der liefde stille stuw..

Daar uw genâ
al wegen om
vervolgt der zielen smart,
wint ge ons weldra,
stil-lachend om
de simpelen van hart.

VIII

Nader, nader na de nachten,
nader al zoo gauw het daagt,
wen mijn wakende oogen wachten
op de dag die nacht vervaagt.

Nader, nader in de ure
van mijn hoogste liefde-daad,
als mijn hand al enge muren
van mijn hart te gruizel slaat.

Nader, nader na de nachten,
wen mijn huis U open is..
wees mijn gast na al dit wachten,
toon mij uw geheimenis..

IX

Mij vlucht de liefde der kleine dingen
latend de leege hoog-blanke zaal...
Ik zal u ontvangen met liederen-zingen
in mijn gouden paleis-regaal....

Mij duistert de waereld die buiten u heen is....
mijn harte wiegt in verwachtingen zoet,
dat nu ze weer eindlijk in de avond alleen is,
Gij spoedig, zeer spoedig wel komen moet.

X

Met veler namen zoete klank
wordt gij genoemd, o Bleeke Man
die komt en gaat,
en in een stervens-stille stond
soms fluistert een onhoorbaar woord
uit vreemd gelaat.

Ik noem U Meester, Koning, God..
geen van mijn namen die vermag
te roepen U.
Gij hoort niet mijn verlaten stem,
want boven U klinkt vedel-zacht
een teer koraal.

Uw hand raakt mij soms zachtkens aan;
is 't in een droom... uw voeten gaan
als zijde zacht..
Uw blik doorvoel ik zooals er
een man zijn bleeke vinger duikt
in lelie-kelk..

Ach, wist ik slechts één luidloos woord
dat door uw peinzen werd gehoord
en werd verstaan..
dat in mijn hart ziet uw droef oog
o Bleeke Man, de vale schijn
der liefde-toorts.

XI

Waar leidt ge mij heen
als in duistere dagen
mijn klagelijk geween
door de regen-vlagen
gedragen, U smeekt
mij te voeren naar 't
wondere land...

O, wist ik de eind-
looze wegen te gaan..
o wist ik te breken
de droom van mijn waan,
en de paden te gaan
die zeker mij leiden naar 't
wondere land..

Maar gij voert ons wegen,
met eindlooze gang,
veel donkerten tegen..
uw hand is een dwang
die keerloos steeds scheen..
o Meester, o Meester,
waart voert gij ons heen...

XII

Al smart die 'k leed
in kil-verstilden avond
is nu in hooge
koele nacht vergaan...
De nacht-wind heeft
mij zachtjes ál verrafeld
en uit-gepoeierd
in het licht der maan..

En in dit leege
hart is slechts gebleven
vage gedachte
aan wat lang verdween...
In huiver-stille
nacht ben 'k zacht gedreven
o Vriend, naar U heen..
thans met U alleen....